

III.

Kun allekirjoittanut ei katso tarpeelliseksi eikä edes täysin sopivaksikaan, että puhemies saa itsenäisen oikeuden ratkaista, milloin avoin lippuäänestys on ensisijaisesti toimitettava, ehdotan,

että 45 §:n 1 mom:n 3 kohta tulisi kuulumaan seuraavasti:

Helsingissä joulukuun 16 päivänä 1927.

Ernst von Born.

3. Avoin lippuäänestys on suoraan toimitettava milloin kaksikymmentä edustajaa on sitä kirjallisesti puhemieheltä pyytännyt, ennenkuin puhemies on ryhtynyt esittämään äänestysesitystä.

Eduskunnan Työjärjestys.

Hyväksytty ja vahvistettu valtiopäivillä 1927.

Perustautumistoimet.

1 §.

Eduskunnan kokoontuessa uusien vaalien jälkeen ensi kerran asettuvat edustajat istuntosaliin aakkosjärjestykseen. Tätä järjestystä noudatetaan, kunnes eduskunta tosin päättää.

2 §.

Kun eduskunta valtiopäiväin ensimmäisenä päivänä on kokoontunut täysistuntoon, asettuu iältään vanhin eduskunnan jäsen puhemiehen paikalle ja toimituttaa nimenhuudon.

Tämän jälkeen tapahtuu puhemiehen ja varapuhemiesten vaali umpilipuun. Jollei kukaan ensi äänestyksessä ole saanut ehdotonta enemmistöä annetuista hyväksytyistä äänistä, on uusi äänestys toimitettava. Jos toisessakaan äänestyksessä ei kukaan ole saanut ehdotonta enemmistöä, on kolmas äänestys toimitettava ja se julistettava valituksi, joka siinä on saanut enimmät äänet. Jos kolmannessa äänestyksessä äänet käyvät tasan, ratkaisee arpa.

Vaalin tulos ilmoitetaan kirjelmällä tasavallan presidentille.

3 §.

Vaalikauden ensimmäisten valtiopäiväin ensimmäisessä täysistunnossa toimitetaan nimenhuuto valtiopäiväjärjestyksen 23 §:n 2 momentissa mainitun luettelon mukaan.

Myöhempien saman vaalikauden valtio-

päiväin ensimmäisessä istunnossa toimitetaan nimenhuuto edellä mainitun luettelon mukaan sellaisena, kuin se oli edellisten valtiopäivien lopussa, minkä jälkeen ikäpuhemies toteaa, ketkä ovat silloin jääneet valtiopäiville saapumatta.

Siinä tapauksessa, että edustaja vaalikauden ensimmäisten valtiopäiväin alettua on esittänyt ikäpuhemiehelle tai puhemiehelle tarkastetun valtakirjansa tai, myöhemmillä saman vaalikauden valtiopäivillä, ilmoittautunut ikäpuhemiehelle tai puhemiehelle, on ikäpuhemiehen tai puhemiehen tehtävä tästä ilmoitus eduskunnalle. Edustaja älköön näissä tapauksissa ryhtykö edustajaintansa hoitamaan, ennenkuin hän on ikäpuhemiehelle tai puhemiehelle valtakirjansa esittänyt tai ilmoittautunut.

Puhemiehistö, kansliatoimikunta ja kanslia.

4 §.

Puhemies ja varapuhemiehet muodostavat eduskunnan puhemiehistön.

5 §.

Ensimmäisessä täysistunnossa valitsee eduskunta valtiopäiväjärjestyksen 89 §:ssä mainitut neljä jäsentä kansliatoimikuntaan. Ellei eduskunta voi niistä yhtyä, on vaali lykättävä ja toimitettava tähän työjärjestykseen liitettyjen, suhteellista vaalitapaa koskevien määräysten mukaan.

6 §.

Kansliatoimikunta on päätösvaltainen viiden jäsenen saapuvilla ollessa. Äänten mennessä tasan ratkaisee puhemiehen ääni. Kuitenkin voi kansliatoimikunta käsitellä ja ratkaista asioita neljänkin jäsenen saapuvilla ollessa, jos he ovat päätöksestä yksimieliset.

7 §.

Kansliatoimikunnan tulee:

huolehtia eduskunnan talouden- ja rahavarainhoidosta sekä määrätä maksettaviksi valtiopäiväkustannukset;

julistaa kansliavirat haettaviksi ja täyttää ne, niin myös ottaa tarvittavat vahtimestarit ja muu henkilökunta;

valvoa eduskunnan kanslian virkamiesten ja muun henkilökunnan toimintaa ja ryhtyä siitä ehkä aiheutuviin toimenpiteisiin; sekä antaa lausuntonsa edustajain istumajärjestyksestä.

8 §.

Eduskunnan kansliassa on seuraavat osastot:

keskuskanslia, ruotsalainen kanslia, painatustöiden kanslia, suomalainen pikakirjoituskanslia, ruotsalainen pikakirjoituskanslia ja konekirjoituskanslia.

Kanslian eri osastoissa on seuraavat virkamiehet:

keskuskansliassa eduskunnan sihteeri eduskunnan kanslian kansliapäällikkönä, notaari, kanslisti, yleistulkki ja taloudenhoitaja sekä tarpeellinen määrä vahtimestareita ja muuta henkilökuntaa;

ruotsalaisessa kansliassa päällikkö sekä yksi tai useampia notaareja;

painatustöiden kansliassa päällikkö, hänen apulaisensa sekä tarpeellinen määrä oikolukijoita;

suomalaisessa pikakirjoituskansliassa päällikkö, kaksi alipäällikköä sekä tarpeellinen määrä pika- ja konekirjoittajia;

ruotsalaisessa pikakirjoituskansliassa pääl-

likkö, alipäällikkö sekä tarpeellinen määrä pika- ja konekirjoittajia; sekä

konekirjoituskansliassa päällikkö ja tarpeellinen määrä konekirjoittajia.

Jos useampia virkamiehiä tarvitaan, tekee kansliatoimikunta siitä ehdotuksen eduskunnalle.

9 §.

Eduskunnan sihteerin valitsee eduskunta, sittenkuin virka on puhemiehen toimesta ollut haettavaksi julistettuna ja kansliatoimikunta on hakijoista antanut lausuntonsa. Jos virkaan on useampia hakijoita, täytetään se noudattaen, mitä puhemiehen vaalista on säädetty. Sihteeri otetaan virkaansa sopimuksella, joka on eduskunnan puolelta kansliatoimikunnan irtisanottavissa määräajan kuluessa uuden vaalikauden alkaessa.

Jos eduskunnan sihteerin toimi on avoinna tai toimen haltija estetty hoitamasta tehtävänsä, kutsukoon ikäpuhemies tai puhemies keskuskanslian notaarin tai muun sopivaksi katsomansa henkilön hoitamaan sihteerin tehtäviä, kunnes virka on täytetty tai este lakannut.

Muut eduskunnan kanslian virat täyttää ja tarpeellisen henkilökunnan ottaa kansliatoimikunta harkintansa mukaan joko määrääjäksi, enintään vaalikaudeksi, tai irtisanomisen varaan tehdyllä sopimuksella.

Valitsijamiehet, valiokunnat ja tarkistajat.

10 §.

Heti vaalien jälkeen alkavien ensimmäisten valtiopäivien avaamisen jälkeen eduskunta täysistunnossa puhemiehistön ehdotuksesta päättää, kuinka monta valitsijamiestä on valittava.

Puhemiehistön ehdotuksesta eduskunta jokaisilla valtiopäivillä niin ikään päättää, kuinka monta jäsentä on valittava suureen valiokuntaan ja kuhunkin lakimääräiseen valiokuntaan.

Puhemiehistö tekköön sitäpaitsi eduskunnalle ehdotuksen sellaisten ylimääräisten valiokuntain asettamisesta, jotka heti valtiopäivien alussa katsotaan tarpeellisiksi, sekä niiden jäsenmäärästä.

Ylimääräisillä valtiopäivillä eduskunta puhemiehistön ehdotuksesta päättää, mitkä valiokunnat on asetettava ja montako jäsentä niihin on valittava.

11 §.

Valitsijamiesten, suuren valiokunnan jäsenten ja Suomen Pankin pankkivaltuusmiesten ja tilintarkastajain sekä valtiopäiväjärjestyksen 41 §:ssä mainitussa tapauksessa myös muiden valiokuntain jäsenten vaali toimitetaan erityisten, tähän työjärjestykseen liitettyjen, suhteellista vaalitapaa koskevien määräysten mukaan.

12 §.

Valtiopäiväin alussa valitsee eduskunta valtiopäiväjärjestyksen 85 §:ssä mainitut viisi tarkistajaa sekä näille kullekin yhden varamiehen. Ellei eduskunta voi valittavista yhtyä, on vaali lykättävä ja toimitettava tähän työjärjestykseen liitettyjen, suhteellista vaalitapaa koskevien määräysten mukaan.

13 §.

Sillä, joka jo on valittu jäseneksi kahteen valiokuntaan, olkoon oikeus kieltäytyä useamman valiokunnan jäsenyydestä, suurta valiokuntaa lukuunottamatta. Sama olkoon voimassa siitä, joka on valittu jäseneksi valiokuntaan ja tarkistajaksi. Eduskunnan asia on harkita, voiko valiokunnan jäsen ilmoittamansa muun syyn perusteella saada vapautuksen valiokunnan jäsenyydestä tai tarkistajan toimesta.

14 §.

Kukin valiokunta, valitsijamiehet ja tarkistajat valitsevat jokaisilla valtiopäivillä ensimmäisessä kokouksessaan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan sillä tavoin, kuin

puhemiehen vaalista on määrätty. Muut vaalit toimitetaan umpilipuun, jolleivät kaikki suostu toisesta vaalitavasta. Muissa asioissa käytettäköön huutoäänestystä tai muuta tapaa, joka kulloinkin parhaaksi katsotaan. Kuitenkin on avoin äänestys nimenhuudon mukaan toimitettava, milloin puheenjohtaja sen katsoo tarpeelliseksi tai joku äänestykseen osaaottavista sitä vaatii. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa.

Ensimmäisen kokouksen kutsuu kokoon vanhin valiokunnan jäsen, valitsijamies tai tarkistaja ja johtaa siinä puhetta, kunnes puheenjohtaja on valittu.

Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan vaalin tuloksesta on ilmoitus tehtävä eduskunnalle.

15 §.

Sihteerinsä, tai milloin on välttämättömän tarpeellista, useampia, valitsevat kukin valiokunta, valitsijamiehet ja tarkistajat.

16 §.

Valiokunta saattaa antaa kutsumillensa asiantuntijoille oikeuden ottaa osaa valiokunnan keskusteluihin jossakin määrättyssä asiassa.

17 §.

Jos valiokunnan jäsen on ilman hyväksyttävää estettä tai erityistä lupaa jäänyt valiokunnan kokouksesta pois, on se ilmoitettava eduskunnalle, joka tämän johdosta voi ryhtyä valtiopäiväjärjestyksen 51 §:n 3 momentissa edellytettyihin toimenpiteisiin.

18 §.

Valiokunnassa on kukin sen jäsenistä oikeutettu käyttämään suomea tai ruotsia. Valiokunnan itsensä päätettävänä olkoon, katsooko se tulkitsemisen tarpeelliseksi vai eikö ja missä muodossa ja määrässä.

19 §.

Kukin asia on erikoisvaliokunnassa otettava kolmeen käsittelyyn. Toisessa käsittelyssä tehty päätökset itse asiasta

on pidettävä valiokunnan lopullisina päätöksinä. Kolmannessa käsittelyssä valiokunta tarkistaa asiasta laaditun mietintönsä, ellei se ole uskonut tarkistamista erityisten mietinnöntarkastajain tehtäväksi.

Vastalause, jonka valiokunnan jäsen tahtoo liittää mietintöön, on ilmoitettava asian toisessa käsittelyssä ja valiokunnan tarkastettavaksi kirjallisesti laadittuna esitettävä kolmannessa käsittelyssä, ellei valiokunta ole uskonut vastalauseiden tarkastamista mietinnöntarkastajille.

Mietintöön merkitään asian käsittelyyn osaa ottaneiksi ne jäsenet, jotka ovat ottaneet osaa sen ratkaisevaan käsittelyyn. Jos valiokunnan jäsen on ainoastaan osittain ottanut osaa tähän käsittelyyn, on se mietinnössä ilmaistava.

Edellä 1 ja 2 momentissa olevista määräyksistä voidaan poiketa, jos valiokunta yksimielisesti niin päättää.

20 §.

Samaa asiaa koskevat aloitteet on valiokunnassa käsiteltävä toistensa yhteydessä ja niistä annettava yhteinen mietintö, elleivät erikoiset syyt jossakin tapauksessa vaadi toisin menettelemään.

21 §.

Jos eduskunta palauttaessaan asian erikoisvaliokuntaan tai muuten on antanut valiokunnalle määrättyjä ohjeita, joiden mukaan valiokunnan on tehtävänsä suoritettava, on valiokunnan niitä noudatettava.

22 §.

Jos eduskunta on määrännyt, että jonkin erikoisvaliokunnan on sen valmisteltavaksi lähetetystä asiasta tai jostakin sen osasta pyydettyä lausunto toiselta erikoisvaliokunnalta, on viimeksimainitun valiokunnan lausuntonsa kiireellisesti annettava.

Tätä noudatettakoon myöskin, mikäli mahdollista, milloin toinen valiokunta omasta aloitteestaan on pyytänyt toiselta lausuntoa.

23 §.

Valiokunta laatikoon mietintönsä sen käsiteltävänä olevista asioista lyhyesti. Mietinnön tulee päättyä ponsiin, jotka sisältävät valiokunnan ehdotuksen.

24 §.

Milloin jokin valiokunta valtiopäiväjärjestyksen 45 §:n mukaan on valinnut yhden tai useamman esittelijän, on siitä mietinnössä mainittava.

25 §.

Valitsijamiesten, valiokuntain ja tarkistajain kokouksista tehdään lyhyt muistiinpanopöytäkirja, johon merkitään tehdyt ehdotukset, äänestykset ja päätökset.

26 §.

Valitsijamiesten, valiokuntain ja tarkistajain kirjelmät allekirjoittaa puheenjohtaja ja varmentaa sihteeri.

27 §.

Vaalikauden ensimmäisten ja toisten varsinaisten valtiopäiväin päättyessä tulee kunkin valiokunnan lähettää puhemiesneuvostolle ilmoitus niistä asioista, jotka valiokunnassa eivät ole tulleet käsittelyn alaisiksi tai joita ei ole ehditty loppuun käsitellä. Niin ikään tulee valiokunnan jokaisten valtiopäiväin päättyessä keskuskanslialle toimittaa luettelo kaikista valiokunnan käsiteltäväksi lähetetyistä asioista. Viimeksimainittuun luetteloon on merkittävä toimenpiteet, joihin valiokunta kussakin asiassa on ryhtynyt.

28 §.

Suuren valiokunnan kokouksista on ilmoitettava eduskunnan täysistunnossa taikka samalla tavoin kuin eduskunnan täysistuntojen ilmoittamisesta on 31 §:ssä määrätty, sanomalehdissä, jotapaitsi valiokunnan päiväjärjestys on, mikäli mahdollista, hyvissä ajoin ennen kutakin kokousta pantava nähtäville eduskunnan ilmoitustauluille.

Asioita käsiteltäessä suuressa valiokunnassa noudatettakoon sen ohessa, mitä valiokunnista yleensä ja suuren valiokunnan päättämässä työjärjestyksessä siitä erikseen on määrätty, soveltuvissa kohdin sitä asiain käsittelytapaa, mikä on eduskunnan täysistunnoissa noudatettavaksi säädetty.

Suuren valiokunnan kokouksissa kukin puhuu seisoaltaan ja paikaltansa, saatuaan puheenvuoron.

Jos suuren valiokunnan puheenjohtaja tahtoo ottaa osaa keskusteluun, jättäköön paikkansa varapuheenjohtajalle.

Puhemiesneuvosto.

29 §.

Puhemiesneuvoston asiana on:

tehdä ehdotuksia ylimääräisten valiokuntain asettamisesta niiden lisäksi, jotka mainitaan 10 §:ssä;

vahvistaa valiokuntain sihteerien johtosääntö;

antaa lausunto edustajan tekemästä aloitteesta työjärjestyksen muuttamiseen; sekä esittää muuta, mikä eduskuntatyön järjestelyä varten on tarpeen tai mitä muuten on valtiopäiväjärjestyksessä ja tässä työjärjestyksessä puhemiesneuvoston tehtäväksi määrätty.

Äänten mennessä puhemiesneuvostossa tasan ratkaisee puhemiehen ääni.

30 §.

Puhemiesneuvoston on esitettävä eduskunnalle ehdotus täysistuntojen ja valiokuntain työsuunnitelmaksi lähinnä seuraavaa aikaa varten. Ehdotus jaetaan painetuna eduskunnan jäsenille. Jos puhemiesneuvosto myöhemmin ilmaantuneiden asiahaarain johdosta katsoo tarvittavan lisäyksiä tai muutoksia työsuunnitelmaan, tehköön niistä ehdotuksen eduskunnalle.

Erikoisvaliokuntain on valtiopäiväin alussa ja puhemiesneuvoston määräyksestä

muulloinkin toimitettava puhemiesneuvostolle ehdotus valiokunnan työsuunnitelmaksi.

Valiokuntain puheenjohtajien tulee, milloin puhemies katsoo sen tarpeelliseksi, antaa puhemiesneuvostolle selvitys siitä, millä asteella valiokuntaan lähetettyjen asiain käsittely kulloinkin on.

Täysistunnot.

31 §.

Kutsu eduskunnan täysistuntoon on pantava nähtäville eduskunnan ilmoitustauluille sekä ilmoitettava pääkaupungin suurimmissa jokapäiväisissä sanomalehdissä sen mukaan, kuin kansliatoimikunta tarkemmin määrää. Kutsun tulee, mikäli mahdollista, olla nähtäville pantuna viimeistään kello 6 illalla täysistunnon edellisenä päivänä.

Jos täysistunnossa on vaali toimitettava tai sellainen lopullinen päätös tehtävä, joka mainitaan valtiopäiväjärjestyksen 66 §:n 6 momentissa, on asia kutsussa mainittava.

32 §.

Täysistunnon päiväjärjestys, joka sisältää luettelon istunnossa esilletulevista asioista ja niihin kuuluvista asiakirjoista, on hyvissä ajoin ennen täysistuntoa pantava nähtäville ilmoitustauluille.

33 §.

Täysistunnon alkaessa on nimenhuuto toimitettava.

Edustaja, joka ei saavu täysistuntoon 15 minuutin kuluessa nimenhuudon jälkeen, merkitään pöytäkirjaan poissaolevaksi.

34 §.

Eduskunta-aloitteet on kirjallisesti laadittuina annettava eduskunnan sihteerille.

Edustajan tekemä aloite ylimääräisen valiokunnan asettamisesta on hyvissä ajoin

ennen täysistuntoa kirjallisesti laadittuna puhemiehelle annettava ja käsiteltävä täysistunnossa eri asiana.

Jos edustaja tahtoo jonkin muun eduskunnan päättävaltaan kuuluvan asian, jonka vireillepanosta ei ole muualla erikseen säädetty, esille otettavaksi täysistunnossa, tulee hänen siitä hyvissä ajoin ennen täysistuntoa tehdä puhemiehelle kirjallinen esitys, jossa lyhyesti mainitaan asia ja mitä edustaja ehdottaa. Ainoastaan poikkeustapauksissa sallittakoon asia ottaa esille ilman sellaista kirjallista esitystä.

35 §.

Valtiopäiväjärjestyksen 32 §:ssä mainittu seitsemän päivän aika luetaan, kysymyksen ollessa hallituksen esityksestä tai esityksen peruuttamisesta, siitä päivästä, jona hallituksen esitys tai ilmoitus esityksen peruuttamisesta ensi kerran esiteltiin eduskunnalle, sanottua päivää kuitenkin lukuunottamatta.

36 §.

Eduskunnan täysistunnossa on, ennenkuin siirrytään asian yksityiskohtaiseen käsitteeseen, annettava edustajille tilaisuus yleiskeskustelussa lausua mielensä asiasta kokonaisuudessaan.

37 §.

Puheenvuoroa pyytäkseen edustaja paikaltaan seisomaan nousten.

Toisen puhuessa älköön puheenvuoroa pyydetäkö muutoin kuin antamalla tai lähettämällä nimilippu eduskunnan notaarille.

Puheenvuoroja annettaessa noudatettakoon sen ohella, mitä valtiopäiväjärjestyksen 59 ja 60 §:ssä on säädetty, seuraavaa.

Jos puheenvuoroja pyydetään yhtäaikaa sekä kirjallisesti että suullisesti, olkoon kirjallisesti pyydettyillä etusija. Jos useat yhtäaikaa suullisesti pyytävät puheenvuoroa, määrätäkään puhemies, missä järjestyksessä kukin heistä on sen saava.

38 §.

Kunkin tulee puheenvuoron saatuaan puhua seisomaan istuntosaliin sitä varten asetetulta puhujalavalta. Ainoastaan lyhyen lausunnon, joka kestää enintään kaksi minuuttia, saa esittää paikaltaan; jos puhuja haluaa pidemmältä jatkaa puhettaan, kehoitakoon puhemies häntä astumaan puhujalavalle. Puhemies voi kuitenkin, jos katsoo siihen syytä olevan, kehoittaa puhujaa esittämään lausuntonsa, sen laajuuteen katsomatta, puhujalavalta.

39 §.

Kunkin puhujan on tarkoin pysyttävä käsiteltävänä olevassa asiassa. Jos hän siitä poikkeaa, tulee puhemiehen muistuttaa häntä asiassa pysymään. Ellei puhuja muistutusta noudata, kieltäkään puhemies hänet puhumasta.

40 §.

Täysistunnossa on ruotsinkielisten lausuntojen ponnet kunkin lausunnon jälkeen tulkittava suomeksi.

Suomenkieliset lausunnot tulkitaan ruotsiapuhuville kansanmiehille yksityisesti, jos he sitä haluavat.

Puhemiehen tiedoksiannot ja äänestysesitykset esitetään kummallakin kielellä.

41 §.

Jos keskustelun alettua jostakin asiasta tehdään ehdotus asian pöydällepanosta tahi jokin muu sellainen ehdotus, jonka hyväksyminen keskeyttäisi asian asiallisen käsittelyn, ja sitä ehdotusta on kannatettu, on seuraavien puhujain, puhemiehen kehoituksesta, kohdistettava lausuntonsa tähän ehdotukseen ja päätös siitä tehtävä, ennenkuin enempää keskustelua itse asiasta sallitaan.

42 §.

Jos jotakin valtiopäiväjärjestyksen 63 §:n 1 tai 2 momentissa mainittua asiaa ensi kertaa käsiteltäessä syntyy erimielisyyttä siitä, mihin valiokuntaan asia on lähetettävä, rat-

kaistakoon tämä kysymys asiaa pöydälle panematta, ellei pöydällepanopyyntöä esitetä.

43 §.

Jokaisen puhujan, joka tekee uuden ehdotuksen, minkä tahtoo saada äänestyksen alaiseksi, tulee, milloin puhemies harkitsee sen tarpeelliseksi, antaa ehdotuksensa kirjallisesti laadittuna sihteerin kautta puhemiehelle.

Jos edustaja, joka aikoo ehdottaa muutoksen valiokunnan ehdotukseen, haluaa saada muutosehdotuksensa painetuksi, antakoon sen kirjallisesti laadittuna, ilman perusteluja, eduskunnan kansliaan niin hyvissä ajoin, että painatus ja jakelu ehtii tapahtua ennen asian ratkaisua.

Ehdotusta, jota ei ole kannatettu, älköön asetettako äänestyksen alaiseksi.

44 §.

Kun keskustelu on julistettu päättyneeksi, esittää puhemies selonteon tehdyistä ehdotuksista. Jos tehdään muistutus, että selonteko ei ole oikea, ja muistutus havaitaan oikeaksi, on selonteko asianmukaisesti oikaistava.

45 §.

Äänestykset toimitettakoon eduskunnan täysistunnoissa seuraavien määräysten mukaan:

1. Äänestys suoritetaan äänestyskoneella tai, jos puhemies jossakin tapauksessa niin määrää, seisomaan nousemalla. Jos äänestys on toimitettu äänestyskoneella, ilmoittaa puhemies äänestyksen tuloksen. Seisomaan nousemalla tapahtuneen äänestyksen jälkeen puhemies toteaa enemmistön tai vähemmistön. Ellei seisomaan nousemalla tapahtunut äänestys puhemiehen mielestä ole antanut selvää vastausta, määrätäkään hän äänestyksen toimitettavaksi äänestyskoneella. Koneella toimitettakoon äänestys tällöin myöskin, jos joku edustaja sitä pyytää.

2. Jos äänestyskoneella toimitettavassa

äänestyksessä konetta ei voida käyttää taikka jos koneella suoritettu äänestys puhemiehen mielestä ei ole antanut luotettavaa vastausta tai äänet ovat menneet tasan, on toimitettava avoin lippuäänestys nimihuudon mukaan käyttämällä erivärisiä lippuja, joihin on painettu edustajan nimi sekä sanat „jaa” tai „ei”. Samoin on meneteltävä, jos kaksikymmentä edustajaa seisomaan nousten pyytää avointa lippuäänestystä.

3. Avoin lippuäänestys on suorastaan toimitettava milloin puhemies niin määrää tai kaksikymmentä edustajaa on sitä kirjallisesti puhemieheltä pyytänyt, ennenkuin puhemies on ryhtynyt esittämään äänestysesitystä.

Vaalit, milloin niitä ei ole toimitettava suhteellisia vaaleja koskevien määräysten mukaan, toimitetaan umpilipuilla, joissa on oleva ainoastaan valittavan nimi ja tarpeen mukaan ammatti niin selvästi ilmaistuna, ettei epätietoisuutta henkilöstä, jota on tarkoitettu, voi syntyä.

Äänestyslippu, joka sisältää enemmän tai vähemmän, kuin edellä on määrätty, on hyljättävä. Äänten mennessä tasan ratkaisee arpa, paitsi milloin ehdotuksen hyväksymiseen vaaditaan määränemmistö.

Milloin avoin lippuäänestys on tapahtunut, on äänestysliput heti laskettava, niin myös julistettava ja pöytäkirjaan merkittävä, miten kukin on äänestänyt. Pöytäkirjaan merkittäkään myöskin, ketkä edustajat ovat olleet äänestyksestä poissa.

46 §.

Kun lippuäänestys tai vaali on toimitettava, tulee neljän edustajan, joita puhemies siihen kehoittaa, asettua puhemiespöydän ääreen ja näistä kahden avustaa puhemiestä äänestyslippujen tarkastamisessa ja annettujen äänien julistamisessa, sekä kahden yhdessä eduskunnan sihteerin kanssa merkitä annetut äänet. Edustajain tulee tuoda äänestyslippunsa uurnaan siinä järjestyk-

sessä, kuin heidän nimensä on huudettu. Muussa järjestyksessä ei äänestyslippuja saa uurnaan tuoda. Nimenhuudon voi eduskunta määrätä tapauhtuvaksi yhtäikaa kahdessa paikassa istuntosalissa.

47 §.

Täysistuntojen pöytäkirjoja tarkistamaan kutsuu kansliatoimikunta neljä edustajaa yhdeksi viikoksi kerrallaan.

48 §.

Lyhyt päätöspöytäkirja täysistunnosta on viipymättä esitettävä 47 §:ssä mainittujen pöytäkirjantarkastajain tarkistettavaksi.

49 §.

Kunkin puhujan lausunto lähetetään pikakirjoituskansliasta koneella kirjoitettuna hänen tarkastettavakseen. Jos hän siinä jotakin korjaa, on korjaus tähän koneella kirjoitettuun kappaleeseen merkitävä ja lausunto palautettava istunnon aikana pikakirjoituskansliaan ja istunnon päätyttyä keskuskansliaan 12 tunnin kuluessa istunnon päättymisestä. Merkitköön edustaja myös nimensä lausuntoon osoitukseksi siitä, että hän on sen hyväksynyt. Lausunto, jota ei ole istunnon aikana voitu toimittaa edustajalle, on pidettävä hänen tarkastettavanaan eduskunnan kansliassa.

Jos edustaja ei edellämainitun määräajan kuluessa palauta tai kansliassa tarkasta lausuntoa, katsotaan se hyväksytyksi.

Jos puhuja on tehnyt puheeseensa alialisia muutoksia, erittäinkin jos muutokset koskevat kohtia, joita vastaan on vastaväitteitä tehty tai joihin toinen puhuja on yhtynyt, tulee pöytäkirjantarkastajain tästä tehdä huomautus puhujalle sekä, jollei asiasta voida muuten sopia, eduskunnalle.

50 §.

Eduskunnan toimitettavissa vaaleissa alkoon keskustelua asiasta sallittako, ellei ole

täytettävänä toimi, joka on ollut haettavaksi julistettuna.

51 §.

Valtiopäiväjärjestyksen 67 §:n 2 momentissa edellytetty ehdotus asian kiireelliseksi julistamisesta on, milloin sitä ei ole esitetty valiokunnan mietinnössä, tehtävä asian kolmannessa käsittelyssä, ennenkuin keskustelu on julistettu päättyneeksi.

52 §.

Jos valtiopäiväjärjestyksen 36 §:n 2 momentissa tai 37 §:n 3 momentissa tarkoitussa tapauksessa on päätös tehtävä muista ehdotuksista kuin joko yksinkertaisen päiväjärjestykseen siirtymisen hyväksymisestä tai asian lähettämisestä valiokuntaan, on keskustelun päätyttyä asian valiokuntaan lähettämistä koskevasta ehdotuksesta ensiksi päätös tehtävä.

Päätöksen teon päiväjärjestykseen siirtymisestä tai asian valiokuntaan lähettämisestä valtiopäiväjärjestyksen 36 tai 37 §:ssä mainituissa tapauksissa voi eduskunta, sittenkuin keskustelu asiasta on julistettu päättyneeksi, siirtää seuraavaan täysistuntoon. Päätöksenteon siirtämistä tarkoittava ehdotus on tehtävä, ennenkuin keskustelu asiasta on julistettu päättyneeksi.

53 §.

Valtiopäiväjärjestyksen 84 §:ssä mainittu tasavallan presidentin ilmoitus on esiteltävä eduskunnalle tiedoksi ja liitettävä valtiopäiväasiakirjoihin.

Puhemiesneuvoston tulee uusien vaalien jälkeen kokoontuvilla ensimmäisillä valtiopäivillä eduskunnalle esiteltäväksi laatia luettelo eduskunnan lepäämään jätettäviksi hyväksymistä lakiehdotuksista ja samalla alistaa eduskunnan päätettäväksi, mitkä niistä valtiopäiväjärjestyksen 74 §:n mukaan on katsottava rauenneiksi. Samoin on meneteltävä eduskunnan hyväksymiin,

mutta tasavallan presidentin vahvistamatta jättämiin lakiehdotuksiin nähden.

Puhemiesneuvosto ehdottakoon myöskin, mihin valiokuntaan on lausunnon antamista varten lähetettävä ne lepäämään tai vahvistamatta jätetyt lakiehdotukset, joita eduskunta 2 momentissa mainitulla tavalla ei ole päättänyt katsoa rauenneiksi.

54 §.

Jos hallituksen esitys peruutetaan, niin kuin valtiopäiväjärjestyksen 28 §:n 3 momentissa on edellytetty, on asian käsittely keskeytettävä sillä asteella, millä se silloin on.

55 §.

Valtiopäiväjärjestyksen 35 §:ssä tarkoitussa tapauksessa jatketaan asian käsittelyä siltä asteelta, mille se edellisillä valtiopäivillä oli jäänyt. Jos asian käsittely edellisillä valtiopäivillä on valiokunnassa jäänyt kesken, päättäköön valiokunta, huomioonottaen 19 §:n säännökset, miltä asteelta käsittelyä on jatkettava.

Jos sellaista valiokuntaa, jonka valmisteltavaksi asia edellisillä valtiopäivillä oli lähetetty, ei ole asetettu niillä valtiopäivillä, joilla asian käsittelyä on jatkettava, määrää eduskunta puhemiesneuvoston ehdotuksesta, minkä valiokunnan tulee asia valmistella.

56 §.

Täysistuntoa alkoon jatkettako jälkeen kello 11 illalla, ellei puhemies katso siihen erityistä syytä olevan.

57 §.

Meluavia suosion- tai paheksumisenosoituksia alkoon eduskunnan täysistunnossa sallittako.

58 §.

Jos puhemies katsoo jonkin asian olevan sen laatuinen, että sitä ei ole julkisessa istunnossa käsiteltävä, tai viisikolmatta eduskun-

nan jäsentä on pyytännyt jonkin asian suljetussa istunnossa käsiteltäväksi, tyhjennyttää puhemies kuuntelijaparvet ja esittää eduskunnan päätettäväksi, onko asia julkisessa istunnossa käsiteltävä vai eikö.

Sellaisen istunnon päiväjärjestystä, joka ei ole julkinen, alkoon nähtäville pantako.

Erinäisiä määräyksiä.

59 §.

Suomenkielinen teksti pannaan eduskunnassa käsittelyn pohjaksi. Ruotsinkielinen teksti laaditaan joko asianomaisen valiokunnan toimesta tahi eduskunnan ruotsalaisessa kansliassa asianomaisen valiokunnan jonkun jäsenen johdolla, ja on valtiopäiväjärjestyksen 85 §:ssä mainituilla tarkistajilla oikeus eduskunnan vallalla päättää ruotsinkielisen tekstin lopullisesta sanamuodosta.

60 §.

Paitsi eduskunnan keskustelupöytäkirjoja julkaistaan painosta myös ruotsinkielinen supistelma niistä sen mukaan, kuin kansliatoimikunta lähemmin päättää.

61 §.

Valtiopäiväjärjestyksen 85 §:ssä mainittujen tarkistajain tulee olla toimesta, kunnes ovat tehtävänsä loppuun suorittaneet.

62 §.

Eduskunnan sihteerin asiana on valtiopäivien päätyttyä määrätä maksettaviksi valtiopäiväasiakirjain painatus- ja muut valtiopäivistä niiden päätyttyä suoritettavat kustannukset.

63 §.

Jos eduskunta on julistanut edustajan edustajatoimen oikeudettomaksi tai edustajatoimen menettäneeksi taikka jos eduskunta on edustajan edustajatoimesta va-

pauttanut, niin myös jos edustajan kuolemasta on tehty ilmoitus eduskunnalle, tulee eduskunnan sihteerin viipymättä eduskunnan päätöksestä tai kuolemantapauksesta ilmoittaa asianomaiselle keskuslautakunnalle.

64 §.

Jos edustaja haluaa saada vapautta valtiopäivätoimista, pyytäköön sitä eduskunnalta. Älköön lomaa myönnettäkö yhtä viikkoa pidemmäksi ajaksi, ellei välttämätöntä syytä pyynnön perusteeksi esitetä.

65 §.

Niiden, jotka parvilla kuuntelevat eduskunnan keskusteluja, pitää tarkasti noudattaa järjestyksen ylläpitämiseksi annettuja ohjeita sekä niitä määräyksiä, jotka

kansliatoimikunta sitä varten mahdollisesti päättää. Tällaiset määräykset on sopeutettava paikkoihin tiedoksipantava.

Jos epäjärjestystä syntyy, määrätäköön puhemies parvet tyhjennettäväksi.

66 §.

Tämä työjärjestys olkoon noudatettava, kunnes eduskunta on päättänyt muutoksen tai lisäyksen siihen. Sellainen päätös tulee heti voimaan.

Jos edustaja tahtoo tehdä aloitteen työjärjestyksen muuttamiseen, tehköön siitä eduskunnalle kirjallisen esityksen, joka on, ellei eduskunta sitä hylkää, lähetettävä puhemiesneuvostoon lausunnon antamista varten.

Määräykset

valtiopäivillä suhteellisen vaalitavan mukaan toimitettavista vaaleista.

Hyväksytyt ja vahvistetut valtiopäivillä 1927.

1 §.

Valitsijamiesten ja eduskunnan suuren valiokunnan jäsenten sekä valtiopäiväjärjestyksen 85 §:ssä mainittujen tarkistajain vaali toimitetaan puhemiehen johdolla. Vaalitoimituksessa pitää, paitsi eduskunnan sihteerii, yhden tai kahden sitä varten kutsutun asiantuntijan olla avustamassa.

2 §.

Ehdokaslistat vaalia varten ovat annettavat eduskunnan sihteerille viimeistään kello 12 päivällä vaalin edellisenä päivänä.

Sellaisessa listassa pitää ehdokkaiden nimet olla mainittuna määrättyssä järjestyksessä sekä, milloin sekaannusta muuten voi syntyä, heidän ristimänimensä tai näiden alkukirjaimet, ja tulee vähintään niin monen valitsijan allekirjoittaa lista, kuin siinä on nimiä, jota paitsi siihen tulee sisältyä valtuutus yhdelle sanotuista valitsijoista asiamiehenä antaa lista sekä tehdä 3 §:ssä mainitut muutokset.

3 §.

Jos sama henkilö on ehdokkaana eri listoissa ja ehdotuksentekijät sen johdosta tahtovat poistaa hänen nimensä listastaan taikka panna toisen nimen sen sijaan, on asiamiehen se sihteerille ilmoitettava ennen kello 3 iltapäivällä edellisanottuna päivänä.

4 §.

Sittenkuin 3 §:ssä mainitut muutokset on tehty, ovat kaikki ilmoitetut ehdokaslistat siinä järjestyksessä, missä ne on ilmoitettu, ja kukin lista varustettuna järjestysnumerolla yhteensovitettavat vaalilipuksi, joka painetaan. Muuta kuin tätä lippua älköön vaalissa käytettävä.

5 §.

Valitsijan on viivalla merkittävä se ehdokaslista, jota hän tahtoo äänestää. Hänellä on oikeus tästä listasta poistaa nimiä sekä muuttaa nimien järjестystä, jolloin hänen on, kirjoittamalla numero nimen eteen, osoitettava se järjестyssija, jonka hän tahtoo sille antaa. Jos järjestysnumero on pantu vain muutamien nimien eteen, otaksutaan muiden nimien seuraavan painetun listan osoittamassa järjестyksessä.

6 §.

Vaalilippu on niin kokoontaitettuna, ettei sen sisälllys ole näkyvissä, valitsijan annettava puhemiehelle.

Mitättömään vaalilippuun nähden noudatettakoon soveltuvilta osilta, mitä vaalilaissa säädetään edustajanvaalissa käytettävästä vaalilipusta. Kysymys vaalilipun mitättömyydestä on puhemiehen ja varapuhemies-ten yhteisesti ratkaistava.

7 §.

Vaalin tapahduttua jaetaan täytettävien paikkojen koko lukumäärä eri ehdokaslistojen kesken suhteellisesti niiden vaalilippujen lukuun, jotka on annettu kunkin listan hyväksi. Tätä varten jaetaan jokaisen listan puolesta annettujen vaalilippujen luku perättäin 1:llä, 2:lla, 3:lla, 4:llä j. n. e. niin pitkälle, kuin on tarpeen; saadut osamäärät järjestetään suuruutensa mukaan alkaen suurimmasta, ja tämän lukujakson alku-päästä erotetaan niin monta osamäärää, kuin vaalin kautta on paikkoja täytettävä. Jokainen ehdokaslista saa niin monta paikkaa, kuin sen osamääriä on siten erotettu. Jos kaksi tai useammat osamäärät ovat yhtä suuret, ratkaiskoon arpa.

8 §.

Kustakin, jonkun ehdokaslistan hyväksi annetusta vaalilipusta luetaan äänestäjän määräämässä järjestyksessä niin monta nimeä, kuin lista 7 §:n mukaan on saanut paikkoja, jolloin viidelle ensi nimelle järjestyksessä tulee yksi, puoli, kolmas osa, neljäs osa ja viides osa ääntä sekä jokaiselle seuraavalle nimelle kuudes osa ääntä. Valituiksi ovat tulleet, listalle tulevien paikkojen lukumäärään saakka, ne listan ehdokkaista, jotka tällöin ovat saaneet korkeimmat äänimäärät. Jos äänimäärät käyvät tasan, ratkaisee vaalin nimien järjestys painetussa listassa.

9 §.

Jos joku on valittu eri ehdokaslistoista, katsotaan hänen edustavan sitä listaa, jonka ensimmäinen edustajia valittaessa käyttämättä jäänyt osamäärä on pienin; ja on kunkin muun kysymyksenalaisen listan puolesta asetettava hänen sijaansa yksi edustaja lisäksi.

Jos tämä säännös on sovellettava kahteen tai useampaan ehdokkaaseen, aletaan siitä ehdokkaasta, joka on valittu suurimman vaalilippuluvun saaneesta listasta, ja jos

useampia sellaisia ehdokkaita on, siitä, joka on ensimmäisenä valittu. Samaa järjestystä noudatetaan myöskin seuraaviin ehdokkai-siin nähden.

10 §.

Sittenkuin näin on määrätty, minkä ehdokaslistojen puolesta on asetettava lisää edustajia ja kuinka monta kunkin listan osalle tulee, luetaan jokaisen sellaisen listan hyväksi annetuista vaalilipuista ensimmäiset vielä lukematta olevat nimet vastamä-nittuun määrään saakka, sivuuttaen niiden henkilöiden nimet, jotka aikaisemmin on julistettu valituiksi, ja määrätään niiden nimien äänet sen mukaan, mikä sija niillä on kaikkien listasta luettujen nimien järjestyksessä, niinkuin 8 §:ssä säädetään. Ehdokaslistan edustajiksi tulevat, vahvistettuun määrään saakka, ne listan vielä valitsematta olevista ehdokkaista, joiden tässä ja edellisessä lukemisessa saamat yhteenlaske-tut äänimäärät ovat suurimmat.

Ne vaalilippuryhmät, jotka on annettu edellisessä momentissa mainittujen ehdokaslistojen hyväksi, läpikäydään niiden suuruuden mukaisessa järjestyksessä siten, että se ryhmä ensin käsitellään, jonka vaalilippu-luku on suurin.

11 §.

Tämän jälkeen määrätään kutakin ehdo-kaslistaa kohti niin monta varajäsentä, että niiden luku on lähinnä suurempi kolmasosaa listalle 7 §:n mukaan tulevain paikkain määrästä. Tätä varten luetaan kaikista ehdokaslistain hyväksi annetuista vaalilipuista yhtä monta ensimmäistä vielä lukematta olevaa nimeä, jolloin sekä äänten laskemisessa että muutenkin menetellään, niinkuin 10 §:ssä on sanottu. Ne listan vielä valitsematta olevista ehdokkaista, joi-den tässä ja edellisissä lukemisissa saama yhteenlaskettu äänimäärä on korkein, asetetaan niin monta, kuin ylempänä on sanottu, listan varajäseniksi heidän äänimääräinsä suuruuden osoittamassa järjestyksessä.

Äänimääräin käydessä tasan, ratkaisee vaalin nimien järjestys painetussa listassa.

12 §.

Jos valitsijamiesten on valtiopäiväjärjes-tyksen 41 §:n mukaan johonkin valiokun-taan valittava jäseniä noudattaen suhteel-lista vaalitapaa, toimitetaan vaali valitsija-miesten puheenjohtajan johdolla.

Vaalissa noudatettakoon muuten edelli-sissä pykälissä annettuja määräyksiä, kui-tenkin huomioon ottamalla seuraavat poik-keukset:

Ehdokaslistat vaalia varten ovat annetta-vat valitsijamiesten puheenjohtajalle vii-meistään neljää tuntia ennen vaalia.

Sellaiset muutokset, joista 3 §:ssä puhu-taan, ovat ilmoitettavat valitsijamiesten pu-heenjohtajalle viimeistään kahta tuntia ennen vaalia.

Vaalilippua ei tarvitse painattaa, vaan saa kukin vaalilippuna käyttää jonkun ilmoitetun ehdokaslistan jäljennöstä.

Jos valitsijamiesten puheenjohtaja ei katso vaalilippua epäilemättömästi kelpaa-vaksi, jättäköön asian valitsijamiesten rat-kaistavaksi. Sama olkoon laki, jos valitsija-mies, ennenkuin vaalilippujen yhteenlaske-minen alkaa, vaatii, että puheenjohtajan hy-väksymä vaalilippu on valitsijamiesten har-kittavaksi alistettava.

Varajäseniksi valiokuntiin määrätään kutakin ehdokaslistaa kohti niin monta, että niiden luku on lähinnä suurempi kolmasosaa listalle 7 §:n mukaan tulevain paikkain määrästä.

Jos johonkin valiokuntaan havaitaan tar-vittavan useampia varajäseniä, tehköön puhemiesneuvosto siitä ehdotuksen eduskun-nalle.

13 §.

Jos valitsijamiehen paikka tai jäsenpaikka suuressa valiokunnassa joutuu avoimeksi, astuu poistuneen tilalle siitä ehdokaslistasta, jolla poistunut on valittu, lähinnä järjes-tyksessä oleva varajäsen. Jos sellaista ei

ole taikka jos uusi varajäsen katsotaan tar-peelliseksi, toimitettakoon täydennysvaali siinä järjestyksessä kuin edellä valitsija-miesten ja suuren valiokunnan jäsenten vaalista on säädetty.

14 §.

Suomen Pankin pankkivaltuusmiesten vaaleja toimittaessaan on valitsijamiesten noudatettava, mitä heidän toimitettavistaan vaaleista on edellä määrätty, kuitenkin huo-mioon ottaen seuraavaa:

Kullakin ehdokaslistalla ensimmäisenä olevalle ehdokkaalle annetaan vertauslu-vuksi listan hyväksi annettujen vaalilippu-jen luku, toiselle ehdokkaalle siitä puolet, kolmannelle kolmasosa j. n. e.

Yhdeksän suurimman vertausluvun saa-neen ehdokkaan nimet järjestetään vertaus-lukujen suuruuden mukaan, alkaen suurim-masta. Yhtäsuuren vertausluvun saaneiden järjestyksen määrää arpa. Näin muodostu-neen sarjan kolme ensimmäistä ehdokasta määrätään kuuluviksi suppeampaan pankki-valtuustoon ja muut kuusi laajempaan.

Siltä varalta, että suppeampaan pankki-valtuustoon kuuluva pankkivaltuusmies on estetty tai eroaa, määrätään hänen sijaansa astuvaksi ne kaksi samalta ehdokaslistalta valittua laajempaan valtuustoon kuuluvaa valtuusmiestä, joiden 2 momentin mukaan määrätty vertausluvut ovat suurimmat. Ellei sellaisia ole, määrätään hänen sijaansa astuvaksi kaikista suppeampaan valtuustoon kuulumattomista valtuusmiehistä se, jonka vertausluku on suurin ja jota ei ole, sen mukaan kuin edellä on sanottu, aikaisemmin määrätty kenenkään sijaan astuvaksi. Tätä menettelyä noudatettaessa on ensiksi mää-rättävä, keiden tulee astua sen suppeampaan valtuustoon valitun tilalle, jonka vertaus-luku on suurin, ja näin edelleen vertauslu-kujen suuruuden mukaan.

Sen järjestyksen, jossa laajempaan valtuustoon kuuluvain jäsenten tulee astua suppeampaan valtuustoon kuuluvan valtuus-

miehen tilalle, määrää vertauslukujen suuruus.

15 §.

Suomen Pankin tilintarkastajien ja heidän varamiestensä vaaleja toimittaessaan on valitsijamiesten noudatettava, mitä heidän toimitettavistaan vaaleista on edellä määrätty, kuitenkin huomioon ottaen seuraavaa:

Ehdokaslistan ensimmäisen ehdokkaan hyväksi luetaan yksi ääni, toisen hyväksi puoli ääntä, kolmannen hyväksi kolmasosa j. n. e. Kunkin ehdokkaan siten saamien äänten summa on hänen vertauslukuunsa, olipa hän saanut ääniä yhden tai useamman ehdokaslistan ehdokkaana. Ehdokkaiden nimet järjestetään sarjaan sanottujen vertauslukujen suuruuden mukaan, suurimmasta alkaen. Arpa määrää yhtäsuurien vertauslukujen järjestyksen. Kunkin ehdokkaan nimen kohdalle merkitään sekä hänen saamansa vertausluku että minkä ehdokaslistan ehdokkaana hän on sen saanut ja, jos sellaisia listoja on kaksi tai useampia, se niistä, jonka ehdokkaana hän on saanut suurimman äänimäärän, jolloin arpa ratkaisee yhtäsuurien äänimäärien kesken. Siten saadun sarjan

viisi ensimmäistä ehdokasta määrätään tilintarkastajiksi ja katsotaan kukin valituksi siltä ehdokaslistalta, joka edellisen mukaan on merkitty hänen nimensä kohdalle.

Tilintarkastajan varamieheksi määrätään siltä ehdokaslistalta, jolta tilintarkastaja on määrätty, se tarkastajaksi tai varamieheksi vielä määräämättä oleva ehdokas, jonka vertausluku on suurin. Ellei sellaista ole, tulee puheena olevan tilintarkastajan varamieheksi kaikista toimiin vielä määräämättä olevista ehdokkaista se, jonka vertausluku on suurin. Tätä menettelyä noudatettaessa on ensin määrättävä sen tilintarkastajan varamies, jonka vertausluku on suurin, ja niin edelleen vertauslukujen suuruuden mukaan.

16 §.

Kun eduskunta valitsee valtiopäiväjärjestyksen 85 §:ssä mainittuja tarkistajia ja heidän varamiehiänsä, on vaalin tulosta määrättäessä noudatettava, mitä edellä 15 §:n 2 ja 3 momentissa on sanottu Suomen Pankin tilintarkastajien ja heidän varamiestensä vaalista.

Suuren valiokunnan työjärjestys.

Hyväksytty 20 p:nä joulukuuta 1927.

Sen lisäksi, mitä eduskunnan työjärjestyksessä on suuren valiokunnan työtavasta määrätty, on valiokunta työnsä järjestämisestä päättänyt seuraavaa:

1. Äänestyksissä ja vaaleissa avustaa sihteerii äänten laskemisessa kaksi puheenjohtajan siihen valitsemaa suuren valiokunnan jäsentä.

2. Ne suuren valiokunnan mietinnöt, joissa ainoastaan lyhyesti ilmoitetaan valiokunnan puoltavan jonkin sen käsiteltäväksi lähetetyn ehdotuksen hyväksymistä muutoksista tai vähäisin muutoksin, ovat puheenjohtajan tarkastettavat. Laajempien mietintöjen tarkastamisesta voi valiokunta päättää kussakin tapauksessa erikseen.

3. Suuren valiokunnan jäsen, joka ei saavu valiokunnan kokoukseen 15 minuutin kuluessa nimenhuudon jälkeen, merkitään poissaolevaksi.

4. Jos suuren valiokunnan jäsen haluaa ennakkolta monistuttaa ehdotuksensa valio-

kunnan jäsenille jaeltavaksi, toimittakoon sen valiokunnan sihteerille hyvissä ajoin ja viimeistään tuntia ennen kokouksen alkua. Kokouksen aikana jaeltavaksi annettu ehdotus monistellaan niin pian kuin konekirjotuskanslia ehtii työn suorittaa.

5. Vaatimusta oikaishun tekemisestä vasaran lyönnillä vahvistettuun selostukseen tehdyistä ehdotuksista ei ole hyväksyttävä, ellei suuri valiokunta yksimielisesti siihen suostu.

6. Suuren valiokunnan äänestyksessä ei jäsen saa äänioikeuttaan käyttää sen jälkeen kuin seuraavan nimi on huudettu.

7. Suureen valiokuntaan lähetetyt asiat otetaan yhden käsittelyn alaisiksi, ellei valiokunta jossakin asiassa päätä suorittaa kahta käsittelyä.

8. Suuren valiokunnan iltapäiväkokoukset lopetetaan viimeistään k:lo 11 illalla, ellei valiokunta jossakin tapauksessa toisin päättä.